هەڵمە و مەڵەوانی و ڕەشەبا

(هەڵمەت ئاژنۆ و هاوڕێیانی)

ئەفسانەی ئەم دوو براژنە لە کوردستانی ئێران زۆر باوە. هەڵمە و مەڵەوانی و ڕەشەبا ناوی سێ خوشکن کە هەریەکەیان بە شێوەیەک لە شێوەکان دەگۆڕێن و دەبنە ئاژەڵ. ئەم ئەفسانەیە لە ڕاستیدا باسی ئەو ڕۆژگارە دەکات کە ژنان هێشتا ڕۆڵی گرنگیان لە کۆمەڵگادا هەبوو و وەک خاوەنی هێز و توانا سەیر دەکران. ئەم سێ خوشکە هەریەکەیان لایەنێکی جیاوازی ژنیان نیشان دەدا: هەڵمە ژنی بەهێز و خۆڕاگر، مەڵەوانی ژنی ئازا و ڕاستگۆ، و ڕەشەبا ژنی سەرکەش و توڕەیە.

هەڵمە گەورەترین خوشکە بوو. ئەو ژنێکی بەهێز و ئازا بوو کە هەمیشە بەرگری لە خێزانەکەی دەکرد. کاتێک دوژمنان هێرشیان کردە سەر گوندەکەیان، هەڵمە یەکەم کەس بوو کە چەکی هەڵگرت و بەرەو ڕووی دوژمنەکان چوو. هەڵمە ژنێکی زۆر بەهێز بوو و دەیتوانی بە تەنها چەند پیاوێکی بەهێز شکست پێ بهێنێت. بەڵام هەڵمە تەنها بەهێز نەبوو، بەڵکو ژنێکی ژیر و دڵسۆزیش بوو. ئەو هەمیشە بیری لە چارەسەری ئاشتیانە دەکردەوە و هەوڵی دەدا پێش ئەوەی شەڕ دەست پێ بکات، کێشەکان بە گفتوگۆ چارەسەر بکات. هەڵمە ڕێزێکی زۆری لە نێو گوندەکەیان هەبوو، چونکە هەمیشە بیری لە باشترین شت بۆ خەڵکەکەی دەکردەوە.

مەڵەوانی خوشکی دووەم بوو. ئەو ژنێکی ئازا و ڕاستگۆ بوو کە هەمیشە ڕاستی دەوت، تەنانەت ئەگەر ڕاستییەکەش تاڵ بوایە. مەڵەوانی ژنێکی زۆر بەتوانا بوو لە هەموو جۆرە کارێکدا. ئەو دەیتوانی باشترین ئەسپ بپارێزێت و باشترین ئاژەڵ بەخێو بکات. هەروەها مەڵەوانی ژنێکی زۆر بەهێز بوو و دەیتوانی بە تەنها شەڕ لەگەڵ چەند پیاوێکی چەکدار بکات. مەڵەوانی ژنێکی زۆر ئازا بوو و هەرگیز ترسی لە مەترسی نەبوو. ئەو هەمیشە ئامادە بوو بۆ ئەوەی بەرگری لە خێزانەکەی و گوندەکەی بکات. مەڵەوانی ژنێکی زۆر ڕاستگۆ بوو و هەرگیز درۆی نەدەکرد. ئەو هەمیشە ڕاستییەکەی دەوت، تەنانەت ئەگەر ڕاستییەکەش تاڵ بوایە. ئەو پێی وابوو کە ڕاستگۆیی گرنگترین تایبەتمەندی مرۆڤە و هەرگیز نابێت درۆ بکرێت.

ڕەشەبا گەورەترین خوشک بوو. ئەو ژنێکی زۆر توڕە و ڕەق بوو. ڕەشەبا زۆر بەهێز بوو و دەیتوانی بە تەنها شەڕ لەگەڵ چەند پیاوێکی بەهێز بکات. ڕەشەبا ژنێکی زۆر خۆڕاگر بوو و هەرگیز ڕاناوەستا. ئەو هەمیشە بەرەو پێشەوە دەچوو و هەرگیز ترسی لە مەترسی نەبوو. ڕەشەبا ژنێکی زۆر ئازا بوو و هەرگیز ترسی لە مەترسی نەبوو. ئەو هەمیشە ئامادە بوو بۆ ئەوەی بەرگری لە خێزانەکەی و گوندەکەی بکات. ڕەشەبا ژنێکی زۆر ڕاستگۆ بوو و هەرگیز درۆی نەدەکرد. ئەو هەمیشە ڕاستییەکەی دەوت، تەنانەت ئەگەر ڕاستییەکەش تاڵ بوایە. ئەو پێی وابوو کە ڕاستگۆیی گرنگترین تایبەتمەندی مرۆڤە و هەرگیز نابێت درۆ بکرێت.

ئەم سێ خوشکە هەریەکەیان لایەنێکی جیاوازی ژنیان نیشان دەدا. هەڵمە ژنی بەهێز و خۆڕاگر، مەڵەوانی ژنی ئازا و ڕاستگۆ، و ڕەشەبا ژنی سەرکەش و توڕەیە. هەڵمە ژنێکی زۆر بەهێز بوو و دەیتوانی بە تەنها شەڕ لەگەڵ چەند پیاوێکی بەهێز بکات. هەڵمە ژنێکی زۆر ئازا بوو و هەرگیز ترسی لە مەترسی نەبوو. هەڵمە ژنێکی زۆر ڕاستگۆ بوو و هەرگیز درۆی نەدەکرد. هەڵمە ژنێکی زۆر توڕە و ڕەق بوو